

Kontroll av att läkemedelslistan är aktuell

Informationspaket för yrkesutbildade inom social- och hälsovården

Utmaningar då det gäller att upprätthålla aktuell läkemedelsinformation

En av de största utmaningarna för läkemedelssäkerheten är att det saknas aktuell information om patientens medicinering. Inom hälso- och sjukvården används flera datasystem och informationen om ändringar i medicineringen överförs inte alltid med patienten från en vårdenhet till en annan. I Kanta-tjänsterna är det möjligt att granska elektroniska recept- och patientuppgifter i alla hälso- och sjukvårdsenheter – förutsatt att patienten inte har förbjudit att uppgifterna syns. Å andra sidan garanterar inte ens ett elektroniskt recept aktuell information om patientens medicinering. Ibland kan det hända att ett läkemedel som ordinerats med recept i verkligheten inte används eller så kan den dos som patienten använder skilja sig från det som antecknats i receptet. Utöver receptläkemedel är även information om de egenvårdsläkemedel och kosttillskott som används viktiga för att kunna fatta trygga vårdbeslut.

Vad avses med en läkemedelslista?

Med läkemedelslista kan man avse den information som finns i datasystemet om de receptbelagda läkemedel som ordinerats och som patienten använder. Med läkemedelslista kan man också avse den förteckning som patienten själv upprätthåller över alla de läkemedel som han eller hon använder.

Den läkemedelslista som patienten själv upprätthåller kan vara en lista som skrivits för hand eller till exempel på en blankett som producerats av en patientorganisation, eller som lagts till i förteckningen över receptbelagda läkemedel som skrivits ut ur patientdatasystemet. Det finns också internetbaserade läkemedelslistor och mobilapplikationer.

På läkemedelslistan sammanställs uppgifter om alla recept- och egenvårdsläkemedel samt kosttillskott som används jämte doser och användningsändamål. Läkemedelslistan är en informationskälla för yrkesutbildade inom hälso- och sjukvården, men hjälper också läkemedelsanvändaren att känna till sina läkemedel och deras användningsändamål. Listan som patienten bär med sig utgör en trygghet i akuta vårdsituationer, där patienten inte själv kan berätta om sin medicinering – därför behöver alla som använder läkemedel, och i synnerhet de som använder flera läkemedel, en läkemedelslista. Läkemedelslistan garanterar att uppgifter om patientens läkemedel överförs med patienten.

Hur kontrollerar jag tillsammans med patienten att läkemedelslistan är aktuell?

Det är ändamålsenligt att anpassa uppdateringen av läkemedelslistan till den lokala vårdprocessen. Aktuell läkemedelsinformation framgår i allmänhet inte av datasystemen, utan kräver alltid en intervju med patienten eller en anhörig. Fråga alltid patienten om han eller hon har en lista över de läkemedel som används. Som stöd för intervjun är det bra att reda ut gällande recept och uppgifter som registrerats i patientdatasystemet. Även den lista som patienten har med sig kan kompletteras. Den behandlande läkaren ansvarar alltid för att den uppdaterade läkemedelslistan bekräftas i patientdatasystemen.

- Berätta för patienten vad som avses med en läkemedelslista och varför patienten borde ha en sådan.
- Hjälp patienten att göra upp en läkemedelslista.
- Uppmana patienten att uppdatera listan alltid när det görs ändringar i medicineringen.
- Uppdatera läkemedelslistan tillsammans med patienten.

För varje läkemedel ska namn, dos, tidpunkt och användningsändamål uppges. Om användningsändamålet är oklart för patienten, är det i detta sammanhang lätt att diskutera saken med patienten. Egenvårdsläkemedel och kosttillskott upplevs ofta inte som läkemedel. Berätta för patienten att det är nödvändigt att det finns information om alla preparat som använts i hemmet för genomförandet av en trygg vård.

För många är det en utmaning att komma ihåg sina läkemedel och då lönar sig att utnyttja hjälpfrågor i intervjun, till exempel:

- Du har en hjärtsjukdom/astma/minnessjukdom, använder du något läkemedel för det?
- Du berättade att du haft halsbränna/hosta/ förstoppning, har du använt något läkemedel för besväret?
- På receptet står 1 tablett 3 gånger dagligen, använder du läkemedlet med denna anvisning?
- Har du använt någon annans läkemedel, till exempel makens/makans eller din bekantas läkemedel?

Vad innehåller informationspaketet?

Syftet med informationspaketet är att ge information om läkemedelslistan och vikten av att listan upprätthålls. Materialet lämpar sig både för yrkesutbildade personer inom social- och hälsovården och för läkemedelsanvändare. Informationspaketet kan utnyttjas till exempel när man hjälper patienten att göra upp en läkemedelslista. Informationspaketet består av följande material:

- Video om syftet med en uppdaterad läkemedelslista (1 minut 18 sekunder).
- Presentation av läkemedelslistan för läkemedelsanvändare "Upprätta en egen läkemedelslista" (pptx)
- Länk till Fimeas webbplats med information om läkemedelslistans betydelse riktad till läkemedelsanvändarna

Var finns informationspaketen?

Informationspaketen om läkemedelsbehandling finns på [Fimeas webbplats](https://www.fimea.fi/web/sv/utveckling_och_hta/interprofessionellt-samarbete/informationspaket-om-lakemedelsbehandling):

https://www.fimea.fi/web/sv/utveckling_och_hta/interprofessionellt-samarbete/informationspaket-om-lakemedelsbehandling